

MËSIMET PËR HTML(Hyper Text Markup Language)

Gjimnazi "Frang Bardhi" Mltrovicë

HYRJE NË HTML

Ç'KA ËSHTË HTML?

Bashkësia e cila na ndihmon që të gjejmë të dhënat në Internet quhet **World Wide Web**(shkurtimisht: [Web](#), [WWW](#) ose [W 3](#)).

Secili dokument të cilin e shohim në një Web Faqe është i shkruar në gjuhën programuese të quajtur **Hyper Text Markup Language** (shkurt: [HTML](#)).

Me qene se HTML është një gjuhë e thjeshtë. Ne këtu do të argëtohem me ndërtimin e HTML dokumenteve dhe me shkrimin e kodeve burimore e cila punë do të na dërgoj në punimin e web faqeve përmes gjuhës HTML dhe do të na radhit në njohës të mirë të gjuhës HTML.

Ç'FARË NA DUHET QE TË KRIJOJMË NJË HTML DOKUMENT ?

Për të krijuar një HTML dokument na nevojitet që të kemi të instaluar këto programe:

- Shfletuesin(browserin) për shfletimin(shikimin) e HTML dokumenteve (për shembull. [Internet Explorer](#), [Netscape](#)...)!
- tekst editorin më të thjeshtë për punimin e HTML dokumenteve (për shembull. [Notepad](#), Por një ndër programet më të mira është: "[Arachnophilia](#)" të cilin mund ta gjeni lehtë në internet).

SI KRIJOHET DHE RUAHET NJE HTML DOKUMENT?

Ne fillim hapim editorin e tekstit Notpad në këtë mënyre:**Start-All programs-Accessories-Notpad** dhe do të shkruajmë në

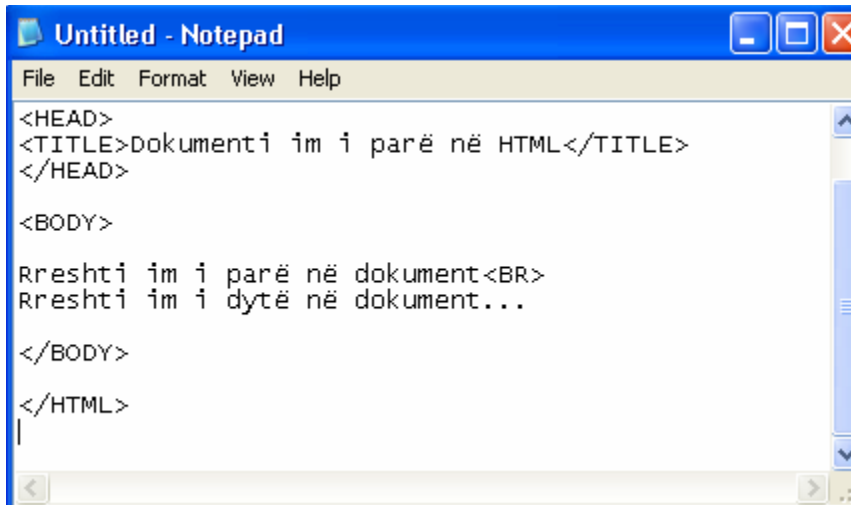
```
<HTML>  
<HEAD>  
<TITLE>Dokumenti im i parë në HTML</TITLE>  
</HEAD>  
<BODY>
```

Rreshti im i parë në dokument

Rreshti im i dytë në dokument...

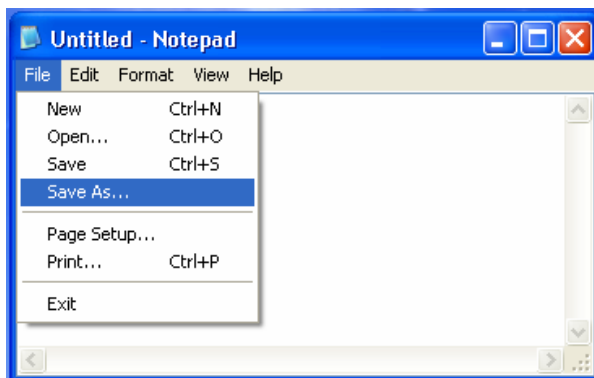
```
</BODY>
```

```
</HTML>
```



```
Untitled - Notepad
File Edit Format View Help
<HEAD>
<TITLE>Dokument i im i parë në HTML</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Rreshti i im i parë në dokument<BR>
Rreshti i im i dytë në dokument...
</BODY>
</HTML>
```

pastaj klikojmë **File-Save as**



dhe e ruajmë dokumentin e ri HTML. Për shembull : **hyrje.htm** ose **hyrje.html** duke e ruajtur diku ne kompjuter. Secili HTML dokument ka emrin e vet të cilit i bashkëngjitet ekstensioni (Prapashtesa).**.htm** ose **.html**,

SI TË SHOHIM KODIN BURIMOR TË NJË HTML DOKUMENTI?

Pasi që në browser shihni përmbajtjen e ndonjë HTML dokumenti, deri tek kodi i tij burimor mund të vini në dy mënyra:

1. - klikoni mbi dokument me anën e djathte të miut dhe zgjidhni opsionin "[View Source](#)", dhe do hapet kodi burimor i këtij dokumenti.

KUJDES: Kjo vlen vetëm për Internet Explorer!

Nëse përdorni **Netscape Communicator**, atëherë do të mund të shikoni vetëm kodin burimor të dokumentit por nuk do të mund të bëni ndryshime të tij. Për këtë arsye në **Netscape Communicator** duhet të zgjidhni këto opsione :

Communicator -> Composer

Edit -> HTML Source

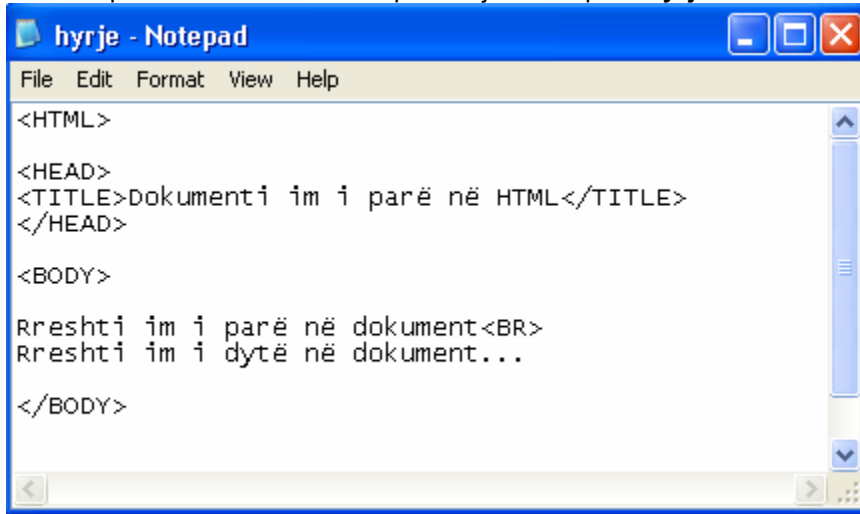
(tani mund të ndryshoni kodin burimor të dokumentit) dhe pasi të përfundoni zgjidhni këto opsione:

Communicator -> Navigator

2. - Hapeni tekst editorin tuaj (për shembull Notepad) dhe me ndihmën e opsioneve "File" -> "Open" ... e gjeni dhe e hapni `hyrje.html` dokumentin që dëshironi.

Provojeni këtë menjëherë në këtë mënyrë:

dhe e hapim dokumentin HTML që e ruajtëm me parë `hyrje.html`



```
hyrje - Notepad
File Edit Format View Help
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Dokument i im i parë në HTML</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Rreshti i im i parë në dokument<BR>
Rreshti i im i dytë në dokument...
</BODY>
```

SI TI SHOFIM NDRYSHIMET TË CILAT I KEMI BËRË NË KODIN BURIMOR TË NJË HTML DOKUMENTI?

Pas ndryshimeve që keni bërë në tekst editorin tuaj (për shembull Notepad) të `.html` dokumentit, duhet që ti ruani përmes opsioneve "File" -> "Save". Tani kaloni në browserin tuaj (për shembull: Internet Explorer, Netscape...) në të cilin është lexuar `.html` dokumenti i njëjtë klikoni në opsionin "Refresh".

Nëse ç'do gjë është në rregull do të shihni ndryshimet që keni bërë. Nëse ndryshimet nuk i shihni, ndoshta keni gabuar gjatë shkrimit të kodit burimor të dokumentit. Keni kujdes sepse gjuha HTML, nëse takohet në urdhër të gabuar të kodit burimor nuk lajmëron për gabimin por thjesht e injoron atë!

STRUKTURA BAZE E NJË HTML DOKUMENTI:

Pra, HTML dokumentet tuaja gjithmonë ndani nga ekstenzioni `.html` (për shembull: `experimenti1.html` ose `experimenti1.htm`).

Tani e tutje, kur filloni të shkruani në tekst editorin tuaj një HTML dokument duhet të respektoni rregullat e caktuara. Mos të ju shqetësojnë kodet e pakuptueshme, kjo është gjuha HTML që së shpejti do jetë shumë e kuptueshme për ju...

Nën një,të gjitha HTML urdhrat duhet të jenë në mes shenjave < ... >

Ç'do gjë që shkruani në mes të këtyre shenjave nuk do të shihet në browser por do të trajtohet si urdhër i HTML-së.

Ç'do gjë që gjendet jashtë këtyre shenjave (për shembull: ky është teksti që do shifet me shkronja të trasha) do të duket në browser.

Shumica e urdhrave ka shenjat e fillimit dhe të përfundimit. Shenjat përfundimtare gjithmonë kanë në vete shenjen "/".

Për shembull: <l>është shenja për fillim e shkronjave të pjerrëta,ndërsa</l> është shenja përfundimtare e shkronjave të pjerrëta.

Kështu që gjithçka që shkruani në mes të dy urdhrave do të shihet në browser si shkrim me *shkronja të pjerrëta ...*

Urdhrat mund ti kombinoni për shembull:

<l>kjo do jete e shkruar me shkronja të trasha në të pjerrëta</l>

... ashtu që shenjat përfundimtare vendosni në renditje të kundërt me shenjat filluese.

Nën dy ç'do HTML dokument duhet të ketë strukturën e caktuar:

- **shenja e fillimit** <HTML> dhe shenja e fundit </HTML> ,

- **koka**<HEAD> </HEAD> në mes të cilave shënojmë opsionet themelore (të cilat nuk janë të domosdoshme)

- **trupi** <BODY> </BODY> në mes të cilave shënojmë ç'do gjë që dëshirojmë që të shihet në browser.

<HTML>
<HEAD>



</HEAD>
<BODY>



</BODY>
</HTML> ,



Ja një shembull me sqarime(me ngjyre te kuqe janë shënuar urdhrat e gjuhës HTML):

Kodi burimor i HTML dokumentit (si duket në Notepad)	Sqarime	Rezultati të cilin e shohim në browser
<pre><HTML> <HEAD> <TITLE>Dokumenti im i parë në HTML</TITLE> </HEAD> <BODY> Rreshti im i parë në dokument
 Rreshti im i dytë në dokument... </BODY> </HTML></pre>	<p>Shenja e fillimit të HTML dokumentit</p> <p>Shenja filluese e kokës Caktimi i titullit të dokumentit Shenja përfundimtare e kokës</p> <p>Shenja filluese e kokës</p> <p>teksti i cili do të shihet ne browser (
është urdhri për përfundimin e rreshtit)</p> <p>Shenja përfundimtare e trupit</p> <p>shenja përfundimtare e HTML dokumentit</p>	

Meqenëse ç'do HTML dokument ka strukture të njëjtë (të cilën e shihni në kolonën e parë të tabelës së më sipërme), ndërtimin e HTML dokumenteve të rijnë mund ta bëni shumë lehtë nëse këtë strukturë e ruani në një dokument të cilin do ta emëroni(për shembull: **blank.htm**). Kështu kur dëshironi që të punoni një HTML dokument te ri,së pari e lexoni në tekst editor dokumentin **blank.htm** pastaj me opsionin "File" -> "Save As..." e riemëroni me emrin që dëshironi dhe vazhdoni të punoni në të. Kështu do i shmangeni shkrimit të urdhrave të njëjtë shumë here.

Edhe diçka më rëndësi. Urdhrat në HTML mund ti shkruani me shkronja të mëdha dhe të vogla. Këtu nuk ka përkufizime. Megjithatë do të ishte mirë që ç'do herë të shkruani me shkronja të mëdha që më lehtë ti dalloni nga përmbajtja tjetër e dokumentit..

Para se të fillojmë mësimin e parë ju sqarojmë se të gjitha ushtrimet mund ti shikoni tek web faqja www.pakufi.info/ushtime.html **në të cilën mund të shihni praktikisht përdorimin e HTML urdhërave**, Në këtë web faqe mund edhe ti shkarkoni ushtrimet.
Kodin e tyre burimor lirishtë mund ta ndërroni për te eksperimentuar

Tani është koha për mësimin

Mësimi 1 Bazat e HTML-se

a) Shkrimi dhe formatizimi themelor i tekstit (<H1>...<H6>, , <I>,
, <HR>)

Urdherat HTML	Sqarime	Rezultati në browser
<H1>eksperimenti</H1>	përcaktimi i madhësisë së shkronjave <H1>-Të mëdha ... <H6>-të vogla	eksperimenti
<H6>eksperimenti</H6>	përcaktimi i madhësisë së shkronjave	eksperimenti
eksperimenti ose eksperimenti	shkronjat e theksuara	eksperimenti
eksperimenti ose <I>eksperimenti</I>	shkronjat jo te theksuara	<i>eksperimenti</i>
 	ndërprerja e rreshtit - rreshti i ri	-
<HR>	Vendosja e vijës horizontale	-
<HR WIDTH="50%" COLOR="blue" ALIGN="left">	vija horizontale me parametrat (width =gjatësia, color =ngjyra, align=hapësira)	-

Shiko ushtrimin:<fk-ushtimi.htm>

b) Përcaktimi i madhësisë së shkronjave (...)

Urdherat HTML	Sqarime	Rezultati në browser
eksperimenti	Përcaktimi i madhësisë së shkronjave (SIZE mund të jetë 1 - 7)	eksperimenti

<code>eksperimenti</code>	Përcaktimi i madhësisë së shkronjave	eksperimenti
<code>eksperimenti</code>	zvogëlimi i shkronjave për 3 madhësi	eksperimenti
<code>eksperimenti</code>	rritja e shkronjave me 3 madhësi	eksperimenti

Shiko ushtrimin: [fk-ushtrimi1b.htm](#).

c) Përcaktimi i ngjyres së shkronjave (`...`)

Urdherat HTML	Sqarime	Rezultati në browser
<code>eksperimenti</code>	Vendosja e shkronjave me ngjyrë të kaltër (#0000FF = numri hexadecimal i ngjyrës.)	eksperimenti
<code>eksperimenti</code>	vendosja e shkronjave me ngjyrë kuqe (red = emri i ngjyres se kuqe)	eksperimenti
<code>eksperimenti</code>	Vendosja e njëkohshme e ngjyrës së gjelbër dhe madhësisë së fontit 5	eksperimenti

Shiko ushtrimin: [fk-ushtrimi1c.htm](#).

Tabelën komplete të ngjyrave mund ta shihni në datotekën [fk-ngjyrat.html](#).

d) Rregullimi i tekstit (`<P ALIGN="left">...</P>`)

Urdherat HTML	Sqarime	Rezultati në browser
<code><P ALIGN="left">eksperimenti</P></code>	vendos tekstin në anën e majtë të faqes (left = majtas)	eksperimenti
<code><P ALIGN="right">eksperimenti</P></code>	vendos tekstin në anën e djathtë të faqes (right = djathtas)	eksperimenti
<code><P ALIGN="center">eksperimenti</P></code>	vendos tekstin në qendër të faqes (center = qendër)	eksperimenti

Shiko ushtrimin: <fk-ushtrimi1d.htm>

Tani është koha për mësimin e dytë: **VENDOSJA E PRAPASKENAVE**
Te cilin do ta vazhdojmë në numrin e ardhshëm.